



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 701/2013-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Ľalíka a Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť L. D., zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Scholczom, Krmanova 16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach a Krajskej prokuratúry v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: VP-75/30-95 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach a Krajská prokuratúra v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: VP-75/30-95 p o r u š i l i základné právo L. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajskej prokuratúre v Košiciach p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. L. D. priznáva finančné zadošťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), z ktorej sumy je Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach povinné vyplatiť mu 500 € (slovom päťsto eur) a Krajská prokuratúra v Košiciach je povinná vyplatiť mu 500 € (slovom päťsto eur), a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach a Krajská prokuratúra v Košiciach sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť L. D. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Scholcza, Krmanova 16, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2013 doručená sťažnosť L. D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Scholczom, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) a Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: VP 75/30-95 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že trestné konanie proti nemu a M. M. bolo začaté uznesením Obvodného úradu vyšetrovania Policajného zboru Košice I ČVS: VP 290/20-95 z 24. apríla 1995 pre trestný čin podvodu vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Krajský prokurátor v Košiciach podal

na obvinených obžalobu 10. novembra 1998 pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 3 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1 T 52/98-65169 z 25. januára 2000 vec vrátil prokurátorovi na došetrenie, pričom nariadil vykonanie ďalších dôkazov na objasnenie skutkového stavu veci. Vzhľadom na dĺžku predmetného vyšetrovania a skutočnosť, že nedošlo k jeho ukončeniu, podal sťažovateľ 2. novembra 2012 krajskej prokuratúre podnet označený ako „sťažnosť na prietahy orgánov činných v trestnom konaní“. Krajská prokuratúra listom č. k.1 Kv 51/09-351 zo 14. novembra 2012 sťažovateľovi oznámila, že v prebiehajúcom vyšetrowaní sa realizujú pokyny krajského súdu, v rámci ktorých bola podaná žiadosť o právnu pomoc z Macedónskej republiky, ktorá dosiaľ nebola vybavená a preto nie je možné vyšetrowanie ukončiť. Sťažovateľ následne 27. februára 2013 podal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) „opakovaný podnet v zmysle § 34 zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov“, v ktorom zdôraznil, že vo vybavení jeho podnetu krajská prokuratúra uvádzala, že realizuje pokyny krajského súdu, pričom „Uvedené pokyny Krajského súdu Košice boli nariadené v rámci Uznesenia tohto súdu zo dňa 25. 01. 2000, teda pred trinástimi rokmi, pričom samotné vyšetrowanie bolo začaté už v roku 1995“. Generálna prokuratúra v odpovedi na opakovaný podnet sťažovateľa č. k. IV/3 GPt 180/13-5 z 30. apríla 2013 uviedla, že preskúmaním spisov bola preukázaná dĺžka konania tak, ako ju uvádza sám sťažovateľ, a je spôsobená napriek enormnej snahe generálnej prokuratúry v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky nerealizovaním právnej pomoci Macedónskou republikou, v dôsledku čoho nie je možné vyšetrowanie ukončiť.

3. Následne s ohľadom na postup orgánov činných v trestnom konaní a vzhľadom na obsah vybavení podnetov podaných krajskej prokuratúre a generálnej prokuratúre podal sťažovateľ ústavnému súdu 24. septembra 2013 sťažnosť, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv a žiada, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho práva priznaného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským riaditeľstvom a krajskou prokuratúrou, prikáže im vo veci konať bez zbytočných prietahov, prizná mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

4. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením č. k. I. ÚS 701/2013-13 z 20. novembra 2013 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

5. K prijatej sťažnosti sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrili krajská prokuratúra listom č. k. 1/1 Spr 55/13/8800-2 z 20. februára 2014 a krajské riaditeľstvo listom sp. zn. KRPZ-KE-VO-151-003/2014 z 27. februára 2014.

6. Krajský prokurátor vo svojom vyjadrení uviedol, že v predmetnej veci pôvodne vykonávala dozor v prípravnom konaní Obvodná prokuratúra Košice I, a podrobne uviedol, aké úkony ňou boli od vznesenia obvinenia sťažovateľovi v priebehu roku 1995 vykonané. Vec bola z dôvodu vecnej príslušnosti postúpená krajskej prokuratúre 21. júla 1995, ktorá od uvedeného dátumu pod sp. zn. 2 Kv 66/95 vykonávala dozor nad prípravným konaním. Vo vyjadrení sú podrobne uvedené jednotlivé úkony krajskej prokuratúry v rokoch 1996, 1997 až do 10. novembra 1998, kedy krajskému súdu vo veci bola podaná obžaloba na obvinených. V období od novembra 1998 do januára 2000 sa spis nachádzal na krajskom súde, ktorý uznesením č. k. 1 T 52/98-6519 z 25. januára 2000 rozhodol o vrátení veci na došetrenie krajskej prokuratúre. Aktivita krajskej prokuratúry v predmetnej veci bola v ďalšom období zameraná na doplnenie dokazovania a zabezpečenie právnej pomoci z Macedónskej republiky. Poskytnutý podrobný prehľad obsahuje úkony vykonané krajskou prokuratúrou v rokoch 2001 až 2014.

K skutočnostiam namietaným v sťažnosti krajský prokurátor uviedol:

„Sťažovateľ založil svoju sťažnosť na domnienke, že ak žiadosť o právnu pomoc z Macedónskej republiky, ktorej vykonanie uložil Krajský súd v Košiciach nebola vybavená doposiaľ (24. 9. 2013), tak sa to v dohľadnej dobe nestane. Z uvedenej domnienky odvodzuje svoje porušenie práva zakotveného v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré aj podrobne a presvedčivo zdôvodňuje vo svojej sťažnosti. Už zo spracovaného prehľadu úkonov v predmetnej veci je zrejmé, že ku dňu spracovania tohto stanoviska je požadovaná právna pomoc z Macedónskej republiky vybavená, predložená a po výsluchu obvinených a zástupcu

poškodených (úkony plánované na 25. – 27. 2. 2014) budú oboznámení s termínom oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania.

K priebehu vyšetrovania v predmetnej veci uvádzam, že od vznesenia obvinenia sťažovateľovi 24. 4. 1995 za trestný čin podvodu podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1 a 4 Tr. zákona, pri ktorom mal vylákať 11 000 000,- Sk od 70 000 zákazníkov ním založenej spoločnosti INTERCOMERC, s. r. o. Košice pod zámenkou predaja tovaru na splátky, došlo k vypočutiu obvinených, svedkov a 24 172 poškodených, bola vybavená právna pomoc z Macedónskej republiky v priebehu dvoch rokov a realizácii ďalších úkonov, pričom 10. 11. 1998 bola tunajšou prokuratúrou podaná obžaloba Krajskému súdu v Košiciach.

Uvedená obžaloba bola právoplatne vrátená na došetrenie prokurátorovi 25. 01. 2000 uzneseniami Krajského súdu Košice sp. zn. 1 T 52/98 a Najvyššieho súdu SR 3 To 14/2000, pričom bolo okrem iných uložené vykonanie právnej pomoci... z Macedónskej republiky aj v jej nevybavenej časti, pričom Najvyšší súd SR vo svojom odôvodnení konštatuje: Až po doplnení dokazovania tak, ako to požaduje v podrobných dôvodoch svojho uznesenia krajský súd (s výnimkou bodov, ktoré sú uvedené v dôvodoch tohto uznesenia vyššie), bude možné rozhodnúť o prípadnom opätovnom podaní obžaloby na obvinených L. D. a M. M..

Na základe akceptácie právoplatného právneho názoru boli realizované pokyny na doplnenie vyšetrovania, pričom 05. 09. 2000 bol podaný podnet na spracovanie žiadosti o právnu pomoc z Macedónska, 22. 09. 2000 bola spracovaná žiadosť o právu pomoc Macedónska a po preklade predložená Generálnej prokuratúre SR, pričom 16. 01. 2001 bola požiadaná macedónska strana o jej vybavenie. Z predloženej chronológie úkonov je zrejmá aktivita medzinárodného oddelenia tunajšej prokuratúry pri urgovaní jej vybavenia.

Vzhľadom na neúspešnosť urgencií na vybavenie právnej pomoci dožiadanou stranou a nemožnosť splnenia súdom uloženého pokynu iným spôsobom, došlo k opätovnému spracovaniu podnetu o poskytnutie právnej pomoci 30. 04. 2010, ktorá bola spracovaná 24. 06. 2010 a po jej preklade a predložení Generálnej prokuratúre SR bola 18. 08. 2010 opätovne zaslaná Ministerstvu spravodlivosti Macedónskej republiky, ktorej výsledky boli medzinárodnému oddeleniu tunajšej prokuratúry predložené 11. 11. 2013 a po ich preklade, dozorovému prokurátorovi 18. 12. 2013, ktoré boli nasledovne odstúpené vyšetrovateľovi za účelom realizácie úkonov smerujúcich ku skončeniu vyšetrovania.

Vzhľadom na skutočnosť, že sa v priebehu vyšetrovania podarilo ustanoviť spoločného zástupcu 23 971 poškodeným, čo značne zjednoduší a najmä skráti proces oboznámenia s výsledkami vyšetrovania, ktoré je plánované v mesiaci marec 2014.

S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že v predmetnej veci bolo limitované skončenie vyšetrovania vybavením žiadosti o právnu pomoc, ktorej vybavenie bolo urgované všetkými dostupnými prostriedkami ako aj jej modifikáciou, čo napokon viedlo k jej vybaveniu macedónskou stranou.

Z uvedeného je nepochybné, že nie svojvoľnou nečinnosťou orgánov prípravného konania ako tvrdí sťažovateľ bolo zapríčinené trvanie vyšetrovania v predmetnej veci ale dôsledným plnením právoplatného pokynu súdu s vysloveným právne záväzným právnym názorom na nevyhnutnosť vybavenia žiadosti o právnu pomoc v Macedónsku.

Napriek namietanej dĺžke konania v predmetnej veci doposiaľ nedošlo zo strany sťažovateľa k akémukoľvek uspokojeniu nárokov 23 971 stotožnených poškodených.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, nakoľko od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci a rozhodol:

Sťažnosť L. D. odmietam ako zjavne neopodstatnenú.“

7. Krajské riaditeľstvo vo svojom vyjadrení poukázalo na tieto relevantné skutočnosti:

„K skutočnostiam namietanými sťažovateľom (dĺžka trvania vyšetrovania) je potrebné uviesť, že po vykonaní vyšetrovania vzhľadom na dôkaznú situáciu bol dňa 27. 03. 1998 vyšetrovateľom Policajného zboru podaný návrh na podanie obžaloby vo veci obvinených L. D. a M. M. vo veci trestného činu podvodu formou spolupáchatel'stva podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 Trestného zákona a trestného činu ohrozenia devízového hospodárstva podľa § 146 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Následne Krajskou prokuratúrou Košice bola dňa 10. 11. 1998 podaná obžaloba na Krajský súd v Košiciach, ktorý svojím rozhodnutím zo dňa 25. 01. 2000 vrátil vec prokurátorovi na došetrenie s určením konkrétnych úloh a taktiež potrebou doplnenia právnej pomoci. Z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach vyplýva, že len po takto doplnenom dokazovaní, resp. vykonaní ďalších dôkazov, ktorých potreba

vyvstane v súvislosti s doplnením dokazovania bude možné rozhodnúť o ďalšom postupe vo veci.

Dozorujúci krajský prokurátor Krajskej prokuratúry Košice podal v danej veci sťažnosť týkajúcu sa vrátenia veci na došetrenie, ktorú odôvodnil okrem iného aj tým, že skutočnosť, že v tejto trestnej veci nebola podaná obžaloba aj na ostatných dvoch členov tohto zoskupenia, resp. že títo ešte neboli doposiaľ ani stotožnení, neprekáža, aby protiprávne konanie obvinených L. D. a M. M. už v tomto konaní, ktoré je vedené len proti nim, pri splnení všetkých zákonných podmienok súd kvalifikoval ako trestný čin podvodu a nebude vyčkávať na podanie obžaloby na ostatných členov organizovanej skupiny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 20. 04. 2000 sťažnosť krajského prokurátora Krajskej prokuratúry Košice zamietol, pričom okrem potvrdenia bodov, ktoré je potrebné vykonať v súvislosti s vrátením veci na došetrenie poukázal aj na doplnenie vykonania všetkých bodov dožiadania o právnej pomoci, nakoľko toto bolo splnené len čiastočne. Z uznesenia taktiež vyplynulo, že až po doplnení dokazovania tak, ako to požaduje v podrobných dôvodoch svojho uznesenia krajský súd, bude možné rozhodnúť o prípadnom opätovnom podaní obžaloby na obvinených L. D. a M. M.. Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach nadobudlo právoplatnosť dňa 20. 04. 2000.

Krajská prokuratúra Košice v zmysle uvedeného a v nadväznosti na uznesenie Krajského súdu Košice vydala pokyn na doplnenie vyšetrovania. Všetky body vyplývajúce z obsahu rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach boli podrobne obsiahnuté v predmetnom pokyne a predovšetkým bol daný pokyn, v čo najkratšom čase spracovať podnet na podanie žiadosti o právnu pomoc do Macedónskej republiky týkajúcu sa doposiaľ nevykonaných bodov.

Dňa 22. 09. 2000 bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci do Macedónskej republiky v zmysle vyššie uvedeného. Následne došlo k viacerým urgenciám týkajúcich sa spracovania právnej pomoci o požadované body, bez ktorých nie je možné vec ukončiť. Opakovane 24. 06. 2010 bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci do Macedónskej republiky o už spomenuté body.

Výsledky právnej pomoci aj napriek viacerým urgenciám a opakovaným žiadam boli doručené až v novembri 2013 a následne ešte v decembri roku 2013. Po vykonaní

záverečných procesných úkonov v zmysle ustanovení Trestného poriadku je možné vec ukončiť v priebehu mesiacov marec – apríl 2014 návrhom na podanie obžaloby.

Je možné konštatovať, že vyšetrovanie aj napriek vykonaniu a splneniu všetkých bodov, ktoré boli predmetom vrátenia veci do vyšetrovania nebolo možné ukončiť, nakoľko bez obdržania výsledkov právnej pomoci nebolo možné v zmysle vyjadrení Krajského súdu v Košiciach a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opätovne prejednať podanú obžalobu.

Po obdržaní pokynu na doplnenie vyšetrovania boli všetky body vyplývajúce z obsahu rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v priebehu ďalšieho vyšetrovania splnené. V zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného poriadku, vzhľadom k potrebe rýchleho priebehu trestného stíhania a vzhľadom na veľký počet poškodených, ktorých počet po spracovaní zápisníc o výsluchu svedka – poškodeného predstavoval celkovo 23.962 mien, bolo potrebné ustanoviť spoločného zástupcu poškodených. Vo veci bol zaistený nárok poškodených na majetku obvinených, ktorý v súčasnosti v rámci zaistených prostriedkov na bankovom účte Intercomerc Slovakia s. r. o. je vo výške 131.420,06 Eur.

Na základe uvedeného možno vyjadriť presvedčenie, že vyšetrovateľom Policajného zboru konajúcim v predmetnej veci nedošlo k porušeniu sťažovateľom uvádzaných práv, nakoľko tento pri vedení vyšetrovania postupoval v zmysle ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku s poukazom na pokyny Krajskej prokuratúry Košice. V zmysle § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.“ K tomuto vyjadreniu pripojilo krajské riaditeľstvo podrobný chronologický prehľad vo veci uskutočnených úkonov.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v trestnom konaní prípravnom na rozdiel od trestného konania súdneho je podľa názoru ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia proti nej. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne, v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní, iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania.

11. Trestný poriadok predpokladá, že v prípravnom konaní môže dochádzať aj k prietáhom. Preto je v Trestnom poriadku počas konania v trestnej veci sťažovateľa ustanovené, že obvinený a poškodený majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania

žiadať prokurátora, aby boli odstránené priet'ahy vo vyšetrovaní alebo chyby v postupe vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Žiadosť nie je viazaná lehotou. Túto žiadosť, ktorú treba prokurátorovi ihneď predložiť, musí prokurátor bez meškania vybaviť. O výsledku preskúmania musí byť žiadateľ upovedomený.

Sťažovateľ podal krajskej prokuratúre 2. novembra 2012 sťažnosť na priet'ahy orgánov činných v trestnom konaní. Krajská prokuratúra vybavila jeho sťažnosť „vyrozumiením“ č. k. 1 Kv 51/09-351 zo 14. novembra 2012, v ktorom uviedla, že vo veci sa realizujú pokyny krajského súdu, ktoré podmieňujú ukončenie vyšetrovania, pričom vyšetrovanie nebolo možné ukončiť, pretože vo veci nebola vybavená žiadosť o poskytnutie právnej pomoci z Macedónskej republiky. Následne podal sťažovateľ opakovaný podnet generálnej prokuratúre 27. februára 2013 a namietal ním doterajšiu dĺžku trestného konania. Generálna prokuratúra v odpovedi na opakovaný podnet sťažovateľa č. k. IV/3 GPt 180/13-5 z 30. apríla 2013 uviedla, že preskúmaním spisov bola preukázaná dĺžka konania tak, ako ju uvádza sťažovateľ, vyšetrovanie však nie je možné ukončiť pre nerealizovanie právnej pomoci Macedónskou republikou.

12. K odstráneniu právnej neistoty v trestnom konaní prípravnom preto dochádza až takým rozhodnutím, ktorým sa toto konanie končí bez toho, aby pokračovalo v trestnom konaní súdnom, alebo sa vydá rozhodnutie, na základe ktorého trestné konanie prípravné končí podaním návrhu na obžalobu trestne stíhanej osoby.

13. Otázku existencie zbytočných priet'ahov v trestnom konaní prípravnom a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúmal vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím najmä na skutkovú a právnu zložitosť veci (1), správanie sťažovateľa (2) a postup krajského riaditeľstva a krajskej prokuratúry (3).

13.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa nie je po právnej stránke zložitá. Iná je však situácia, pokiaľ ide o skutkovú zložitosť veci, ktorá mohla spočívať najmä v rozsiahlom dokazovaní a výsluchoch

poškodených (najmenej 24 798 osôb), a predovšetkým potrebu vykonania úkonov dožiadanim právnej pomoci z Macedónskej republiky. Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností uvedených krajským riaditeľstvom vyplýva, že výsluchy poškodených - svedkov boli vykonané v období od 24. apríla 1995 do 18. septembra 1997 v počte 24 798 zápisníc. Dĺžka konania bola nepochybne ovplyvnená neposkytnutím právnej pomoci Macedónskou republikou, keď žiadosť vypracovaná krajským riaditeľstvom v súlade s pokynmi krajského súdu bola vypracovaná 22. septembra 2000 a k jej úplnému poskytnutiu došlo až 7. januára 2014. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajské riaditeľstvo i krajská prokuratúra dospeli k záveru, že v uvedenej veci nedošlo k priet'ahom v konaní nečinnosťou orgánov činných v trestnom konaní, a preto s'ťažnosť považujú za zjavne neopodstatnenú.

13.2 Pri hodnotení preskúmavanej veci podľa ďalšieho kritéria, teda správania s'ťažovateľa, ústavný súd zo s'ťažnosti a chronologických úkonov z vyšetrovacieho spisu nezistil, že by sa s'ťažovateľ podieľal na zbytočných priet'ahoch v konaní, a ani orgány činné v trestnom konaní nevyjadrili ku správaniu s'ťažovateľa žiadne námietky.

13.3 V rámci tretieho kritéria pre posudzovanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní sa ústavný súd zaoberal postupom krajského riaditeľstva a krajskej prokuratúry v napadnutom konaní. Ústavný súd uvádza, že trestné konanie v prípravnom štádiu konania trvá celkovo viac ako 20 rokov. Prvé obdobie konania (vec dozorovala Okresná prokuratúra Košice I pod sp. zn. 1 Pv 198/95) je datované od 24. apríla 1995 od vznesenia obvinenia s'ťažovateľovi. Dňa 21. júla 1995 bola vec postúpená z dôvodu vecnej príslušnosti krajskej prokuratúre, kde je vedená pod sp. zn. 2 Kv 66/95. Úkony v roku 1995 boli vykonávané plynule, 24. októbra 1995 bola požiadaná o poskytnutie právnej pomoci Macedónska republika, ktorá ju poskytla v júni 1997. Dňa 10. novembra 1998 bola podaná na krajský súd obžaloba na s'ťažovateľa. Tu sa spis nachádzal celkovo (vrátane vybavenia s'ťažnosti uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) v období od novembra 1998 do januára 2000. Krajský súd uznesením č. k. 1 T 52/98-6519 z 25. januára 2000 vrátil vec prokurátorovi na došetrenie, pričom k zásadným priet'ahom vo veci došlo v období po tomto dátume.

Ústavný súd vzhľadom na dĺžku doterajšieho konania a počet vykonaných úkonov neuvádza ich podrobnú chronológiu. Za zásadnú skutočnosť pre vrátenie veci na došetrenie považoval krajský súd nedostatočne poskytnutú právnu pomoc z Macedónskej republiky, v dôsledku čoho bola 22. septembra 2000 vypracovaná nová žiadosť. Práve požiadavka na poskytnutie právnej pomoci mala zásadný vplyv na celkovú dĺžku konania. Jej zabezpečenie trvalo takmer 14 rokov, pričom aktivita krajského riaditeľstva i krajskej prokuratúry v období rokov 2003 až 2008 stagnovala (rok 2004 bez akéhokoľvek úkonu), k zaktívneniu činnosti oboch orgánov došlo po 8. apríli 2009 po zmene vo veci konajúceho referenta, zabezpečení spolupráce s EUROJUSTOM a modifikácii žiadosti o poskytnutie právnej pomoci z 24. júna 2010. Podľa zistení ústavného súdu (po podaní ústavnej sťažnosti) vo veci bola poskytnutá právna pomoc z Macedónskej republiky 6. novembra 2013 a 14. januára 2014 a 30. mája 2014, následne bol spracovaný návrh na podanie obžaloby a 4. júla 2014 doručený krajskej prokuratúre.

Podľa zistení ústavného súdu bolo konanie v predmetnej veci poznačené obdobím nečinnosti, ale predovšetkým neefektívnou činnosťou krajského riaditeľstva i krajskej prokuratúry, keď sa pôvodne za takmer 10 rokov nepodarilo zabezpečiť právnu pomoc z Macedónskej republiky a po prijatí opatrení došlo k jej poskytnutiu za 3 roky, v dôsledku čoho bolo možné ukončiť fázu vyšetrovania a podať návrh na obžalobu.

14. Ústavný súd bez akýchkoľvek pochybností dospel k názoru, že doterajším postupom krajského riaditeľstva i krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: VP-75/30-95 už len z dôvodu celkového trvania tohto vyšetrovacieho konania takmer 20 rokov (ktoré sa v súčasnosti nachádza v štádiu podania návrhu na obžalobu) došlo k porušeniu došlo sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku).

15. Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou

nečinnosťou vo veci konal. Vzhľadom na súčasný stav v trestnom konaní ústavný súd zároveň prikázal krajskej prokuratúre konať vo veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku).

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

17. Sťažovateľ žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € z dôvodu, že podľa jeho názoru na dovŕšenie ochrany jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nepostačuje iba deklarácia porušenia práva orgánmi činnými v trestnom konaní, pretože sa po celé obdobie konania v jeho veci nachádza v postavení obvineného z trestného činu ekonomického charakteru, čo mu významným spôsobom a komplexne ovplyvnilo jeho život a pretrvávajúca psychická záťaž vyústila do problémov, ktoré viedli k úplnému nervovému vyčerpaniu vyžadujúcemu si trvalú medikamentóznú liečbu.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia jeho práv považuje za primerané v sume 1 000 €.

18. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia

ústavného súdu. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval, že k priet'ahom v konaní došlo postupom krajského riaditeľstva i krajskej prokuratúry, zaviazal na uhradenie primeraného finančného zadosťučinenia oba orgány (bod 3 výroku).

19. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľ, v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, bol vo veci úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (prevzatie a príprava zastupovania a písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu). Za tieto úkony patrí odmena v sume dvakrát po 130,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,81 € [v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a), b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov] v sume 275,94 € (bod 4 výroku).

20. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2014